

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 kc
Egy szám — 1-50 kc

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 188. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Chesvan 3 — 1923 október 13 Szombat

A két Németország

— Külpolitikai figyelő —

A jó politikusról általában azt tartják, hogy sohasem árulja el terveit mindaddig, míg azokat meg nem valósította. Az európai parlamentarizmus fogalmait szerint az a jó politikus, akinek minden párt a legtöbbet várja és a legkevesebbet kapja. E meghatározás alapján Stresemann valóban kitünő politikus. A német centripárt a magáénak vallja, viszont a nagyipar meg van győződve róla, hogy Stresemann titokban az ő malmára hajtja a vizet. Maga a jobboldali munkásság is jóindulatu semlegességgel viseltetik a kancellár iránt. Stresemann pedig ez a pártok és osztályküzdelmek zártkörű felett s e pillanatban senki sem tudja, hol fog kikötni a magányos csónak. Amikor a szombat esti birodalmi gyűlésen Stresemann bemutatatta az új kormány tagjait és beszélni kezdett, a kommunisták ilyen kiállításokkal fogadták: „Meggzólalt Stinnes kulisszája”. A kancellár nyomban válaszolt a közbeszólásra, kijelentette, hogy Stinnesnek semmi befolyása nem volt a kormány újjáalakítására. Ugyanakkor válaszolt a vas és acéliparosok birodalmi szövetségének ama kijelentésére, hogy a német parlamentarizmus csödétt mondott. „Hát a gazdaság nem mondott csödétt, amikor nem bocsátotta erejét az állam rendelkezésére?” — kérdezte Stresemann és a ház többsége zajosan helyeselt. Stresemann tehát elhárítja magától a vádat, mintha bármilyen közössége lenne a német nagyiparral. Ezzel szemben a baloldal meg van győződve róla, hogy a Stinnes a kancellár beleegyezésével, sőt egyenes megbízásából tárgyalta a franciákkal. A kulisszák mögé ma nem lát senki és a tisztánlátást még jobban zavarja, hogy a nyitlt színen és a lapok vitáiban Stinnes és Stresemann ellenfelekként állanak szemben egymással.

A tények azt mutatják, hogy ma két Németország van. Az egyik a berlini birodalmi gyűlésen juttatja kifejezésre akaratát, a másik Düsseldorfban titkos tárgyalásokat folytat a franciákkal. Az egyik Németországnak élén Stresemann áll, a másiknak koronázatlan királya Stinnes. Ez a két Németország izgalmas versenyre kelt egymással és merőben kétséges, melyik lesz a győztes. Stinnes úgy tárgyal az európai államokkal, mintha már ma Németország teljhatalmu diktátora volna. Ugyanakkor pedig a berlini birodalmi gyűlés oly messzemenő felhatalmazást adott Stresemannak, amilyenre még nem volt példa a német történelemben. Ugyászólván felfüggesztette az alkotmányt és felhatalmazta a kormányt minden olyan intézkedés megtételére, amelyet a pénzügyi és gazdasági helyzet szánálására halaszthatatlannal szükségesnek tart. A kormány e felhatalmazás alapján máris radikális lépésekre határozta el magát. A márkát újabb halálös zuhanása miatt új valutát vezetett be, az úgynevezett földvalutát, amely a pénzgyéséget a föld stabil értékéhez fogja viszonyítani. A kormány ezenkívül a közeli napokban több radikális intézkedést fog tenni, amelyek nem egy oldalon heves ellenállást fognak kiváltani. Az államháztartás mérlege feltétlenül megkívánja az állami kiadások lényeges lecsökkentését és ezt a fájdalmas operációt Stresemannak kell végrehajtania. Ezenkívül a minimumra kell redukálni a behozatalt is, ami szintén a magánérdekeltség sulyos sérelmével jár. De a kormánynak haborozás nélkül meg kell tennie ezeket az intézkedéseket, különben a bankjegyinfláció tovább tart és Németország nem kerülheti el a csödétt. Berlinben ma az a helyzet, hogy a nyomdák legnagyobb megrendelője az állam, mert a hivatalos állami nyomdán kívül az összes nagyobb magánnyomdák is bankjegyelőállítással foglalkoznak. Az egyik Németország, Stresemann

Németországa ezekkel a kényszerrendszabályokkal akarja szanálni a zilált gazdasági helyzetet és megmenteni az állam presztizsét. Ezzel a Németországgal még nem akar szóba állani Poincaré.

A másik Németország azonban már tárgyal a franciákkal. A nagyipar Németországa ugyálszik megtalálta az utat, amely a legkevényebb francia sziveket is meg tudja puhitani. Stinnes nagyon jól ismeri a kapitalizmus eredendő mentalitását, amelynek minden hazafiságon túl mégis a legfontosabb az üzlet. Elment a francia kapitalistákhoz és azt mondta nekik, béküljete ki velem, mert én jó üzletet hozok nektek. Hogy ezen az üzleten az egyik Németország, a munkások és polgárok Németországa veszíteni fog, azzal vajmi keveset törődik a másik Németország. A jóvátételi probléma achillesi sarka ma nem egyéb: vajjon a kormány fogja azt elintézni a szövetségesekkel való tárgyalások útján, avagy a nagyipar egyezik meg Franciaországgal. Ha a kormány folytatja a tárgyalásokat, akkor az iparnak számolnia kell azzal,

hogy a jóvátétel tőle is áldozatokat követel és Németország talpraállításából az iparnak is önzetlenül kell kivennie részét. A nagyipar azonban azt akarja, hogy az állam helyett ő folytassa le a tárgyalásokat, mert ilyenformán nemcsak, hogy áldozatokat nem kell hozni, de még jelentős profithoz is juthat. Az állam mellékes. Stinnesnek sokkal nagyobb gondjai vannak. Az ő legfőbb problémája most, miként lehetne a munkások munkaidejét meghosszabbítani, miként lehetne a mérges levegőji tárnakban nyolc óra helyett tíz óráig robotoltatni az embereket, egyszóval miként lehetne az egész jóvátételi terhet áthárítani a német munkásságra. Ehhez a hőstetthez Stinnes a francia szuronyok segítségét akarja megnyerni. De Franciaország még habozik. Még nem tudja, vajjon dobja-e oda eszközül a francia gloiret néhány német és francia kapitalista ördögi nyereségvágyának. A német és francia munkásság még nem szólt bele ebbe a versenybe, lábhozott fegyverrel áll és várja, meddig megy el a huszadik században az emberi vakság és rosszakarat. De egészen bizonyos, hogy mielőtt Stinnes megegyezik Schneider Kreuzot-val, a német munkásság is beírja feltételeit ebbe a szerződésbe.

A letartóztatott diákok beismerték, hogy gyilkosságra készültek

Ujabb letartóztatások Jasiban. Betiltották a ploestii keresztény liga gyűlését. Magyarország felé menekülnek a gyanúsítottak?

(Bukarest, október 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ilfovi törvényszék több újabb letartóztatás után helybenhagyta az összeesküvéssel kapcsolatosan letartóztatott diákok fogvatartására irányuló ügyészségi előterjesztést.

Zelea Codreanu kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy a diákság akciójának sikere érdekében akarták keresztül vinni

egy-egy személyek meggyilkolását.

Megjelölte azokat a személyeket, akik a listán szerepeltek. Így Banu, Florescu, Constantinescu és Marzescu miniszterek, Aristid és Mauritiu Blank bankigazgatók, Rosenthal, Costa Foru, Mille Constantin publicisták és Fildermann ügyvéd, az Unionea „Evreilor Pamanteni” elnöke voltak a meggyilkolásra kizemelve. Codreanu beismerte a vádat és azt, hogy a megtalált fegyverek és robbanószerek tervük keresztülvitelére voltak szükségesek.

Mota diákvezér, a kolozsvári diákok elnöke kihallgatásán kijelentette, hogy

az életét is feláldozza a diákság céljainak keresztülvitelére.

Mota többek közt kijelentette, hogy amennyiben tervük valóra válik, a két Blank-testvért s Berkovics bankárt, valamint Hönigmann, Mille Constantin, Constantinescu és Florescu minisztereket ölték volna meg.

A letartóztatottak egybehangozóan hangsúlyozták, hogy akciójuk távol állott a fascistáktól. Ennek ellenére pontos adatok vannak a nyomozó hatóságok kezei között, amelyek amellett bizonyítanak, hogy

a letartóztatottak összeköttetésben állottak a nemzetvédelmi ligával.

Az ügyészség tegnap Paulescu egyetemi tanár lakásán házkutatást tartott. A vizsgálat tovább folyik.

A ploestii rendőrfőnök magához kérte a keresztény liga vezetőit, akik vasárnapra gyűlést hívtak össze. A vezetők egyhangulag tagadták, hogy a merényletekhez a keresztény ligának köze van és kijelentették, hogy a maguk részéről is elítélik a tervezett merényleteket.

A városban uralkodó izgatott hangulat miatt a rendőrfőnök

betiltotta a vasárnapra hirdetett gyűlést.

Ma délután Bukarestben Joan Negritescu tartalékos tiszt aláírásával röpiratokat szórtak szét. A

röpirat Vilmos német császár lemondásának körülményeivel foglalkozik. Tekintettel arra, hogy a röpirat utolsó szakasza a zsidók ellen izgat, az ügyészség

elrendelte a röpirat elkobzását.

A rendőrség mindössze hét röpiratot tudott elkobozni, a többi már szétosztották a városban. A késő esti órákban Negritescut az ügyészség rendeletére letartóztatták, de kihallgatása után újra szabadon bocsátották.

A jassii állambiztonsági hivatal tegnap éjjel letartóztatta Bandac Leonid és Guzca diákokat. A letartóztatott diákokat erős fedezettel Bukarestbe vitték. Ugyancsak tegnap éjjel küldte át a jassii ügyészség Bukarestbe a házkutatások alkalmából elkobozott iratokat.

Az „Aurora” jelentése szerint, a sziguranca bukaresti vezérfelügyelősége táviratilag hívta fel a kolozsvári szigurancafőnökség figyelmét arra, hogy az összeesküvés néhány gyanúsítottja

két auton Erdélybe menekült, ahonnan Magyarországra akarnak szökni.

Az „Adeverul” igazgatójának, Rosenthalnak az állapota változatlanul sulyos. Rosenthal letartóztatott merénylője, Bacaloglu Sandy, nem jassii egyetemi tanár, mint azt néhány lap tévesen jelentette, hanem bukaresti ügyvéd, bátyja Bacaloglu ezredesnek és Elena asszonynak. Bacaloglu ügyvéd csak néhány héttel ezelőtt érkezett vissza Romániába Olaszországból, ahol Mussolini közvetlen környezetében élt. Vallomása szerint azzal a határozott szándékkal jött haza, hogy

„csináljon” valamit.

Jelezte már tegnap az Uj Kelet, hogy az összeesküvés leleplezése után a nyilatkozatok egész lavinája indult meg. Nyilatkozik Cuza, aki elítéli az összeesküvést és nem azonosítja magát a merénylőkkel. Nyilatkozik a keresztény nemzeti liga és felháborodva utasítja vissza a lapok gyanúsításait, amellyel a szervezetet illetik. A volt frontarcosok követsége hasonlóképpen elítéli a merénylet tervét és anélkül, hogy valaki a frontarcosok szövetségét ezzel vádolta volna, kijelenti, hogy a szövetség távol áll a merénylőktől.

Nyilatkozatot juttatott a lapokhoz a bukaresti diákegyesület vezetősége is, amelyben elítéli az összeesküvés tervét, de hozzát teszi, hogy a letartóztatott diákokról terjesztett vádak nem hiszi.

Hírek Palesztinából

Javult Palesztina kereskedelmi mérlege. Építik Haifa kikötőjét

(Jeruzsálem, október 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Palesztina külkereskedelmi mérlege 1923. év első felében a múlt évhez viszonyítva kedvezően alakult ki. Ezzel szemben az ingatlan birtokokba való befektetések 168 ezer fonttal estek. Januártól júliusig az importált áruk értéke 2.816 ezer font, míg az export csak 775 ezer fonttal szerepel. A múlt évhez képest a javulás 490 ezer font.

A jeruzsálemi piac

A múlt hónapban a jeruzsálemi piac helyzete megjavult. Különösen gabonában kötöttek nagyobb üzleteket. Az építkezések is szaporodnak. Augusztus hónapban ötszázharminc turista és háromezer zarándok fordult meg Jeruzsálemben.

Autóteherforgalom Jaffa és Jeruzsálem között

A Palesztinai Autóforgalmi Társaság naponkénti személy- és teherközlekedést vezetett be Jaffa és Jeruzsálem között. Az ut három óráig tart és a jegy ára tizenhét és fél piaster.

Egy munkanap Palesztináért

Palesztinában a Vaad Leumi vezetése alatt egy Keren Hajjeszód-bizottság alakult. A munkásszervezetek arra kötelezték tagjaikat, hogy egy munkanappal járuljanak hozzá a Keren Hajjeszód-alaphoz.

A haifai kikötő építése

A haifai kikötő építését tavasszal megkezdik. A kikötő 10—12 ezer tonnás hajók betegadására is alkalmas lesz. Az építési munkálatok háromezer munkást foglalkoztatnak.

Újra kezdődnek a rekvirálások

Minisztertanácsi határozat a lakáshivatal visszaállításáról

(Kolozsvár, okt. 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A minisztertanács tervezetét fogadott el, mely a katonatisztek és állami tisztviselők részére visszaállítja a lakáshivatalt és megengedi a lakásrekvirálásokat. A minisztertanácsi határozat a Monitorul Oficial október 5-iki számában már meg is jelent és a következőképpen szól:

"Tárgyalás alá vették a belügyminiszter 1923. évi október 3-iki 72.500. számú javaslatát, amelyben kéri, hogy a katonatisztek és az állami tisztviselőknek lakásokkal való elláthatása végett a csatolt területeken a rekvirálásról szóló törvény nyerjen alkalmazást.

Az előterjesztésben foglalt indokokra való tekintettel határozzuk: Megbizatik a belügyminiszter, hogy a rekvirálásról szóló törvényt csakis a katonatisztek, csapatok és állami tisztviselők számára való lakások tekintetében igazságos lakbérfizetés- és a mi lakásszabályzatunk feltételei mellett alkalmazza. Ez csakis a csatolt területekre vonatkozik. A belügyi és hadügyi

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Ááron Goldschmidt

Az ember azonban, — neki magának kell virágait kiteremni, — és a filizófusok ezt úgy hívják: az emberi lélek szabadsága. Jóságos isten! Hát én teremtettem-e a magam véremet, minden ő szimpátiával és antipátiával, tengersík nyugalmával és vad hullámcsapásai-val? Hát én választom-e ki a földet, a levegőt, a fényt, melyből életnek gyökerei táplálékukat szívják? ... Jákob úgy nőtt fel szerető kezek simogatása alatt — és mégis olyan egymagában. Úgy járkált körül-körül, mint valami gémvad a körülpalánkolt kertben — és nagy barna szemével kifelé kutatót a végtelen természetbe. Igen így kell bizony mondani: mint az erdők vadja. Mert szeretettől bármennyire is eltelték voltak azok, akik körülötte éltek, — mégis bizonyos tekintetben: a gyermeki lélek ezer megnyilvánulásaiban, nem volt nyelv, nem volt lehetséges az egymást megértés közötte és azok között, akik mint a kerítéskarók, úgy állották körül kicsiny birodalmát és a határvonalat jelképezték.

Ebből az egyedülvalóságból egy olyan esemény robbant ki, mely mindent tulnyomóan hatott a gyermek egész jövőendő életére.

Langyos tavaszi idő volt. A nap ragyogott, a háztetőn csiripoltak a verebek, a macska a pincze csapóajtóján heverészett és sütkérezett és félig behunytt szemmel sandított a vidám madarakra. A magasba tornyosuló kő és göröngyhalm körül, mely emberemlékezet óta ott di-

miniszterek kötelesek ezt a határozatot végrehajtani."

Popovicu Valér rendőrprefektus nyilatkozata szerint az új lakáshivatal a rendőrség vezetése alatt fog állni és a jövő héten már meg is kezdi működését. A lakáshivatal csak állami tisztviselők és tisztek részére fog lakást szerezni és pedig törvényes kereteken belül. A lakáshivatal visszaállítására az indította a minisztériumot, — mondotta a rendőrprefektus — hogy igen sok visszaélés történt, mióta a lakáshivatal megszűnt.

A közönség legnagyobb örömmel üdvözlölné azokat az intézkedéseket, amelyek a lakászsorsora

Az ifju Palesztina dolgozik

Egy volt kolozsvári diák tapasztalatai a zsidó Palesztina ifjusági életéről

(Kolozsvár, okt. 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban érkezett vissza Haifából Paneth Miksa műegyetemi hallgató, kinek szülei a múlt évben költöztek Palesztinába. Paneth Miksa a palesztinai ifjusági életéről a következőket írja az Uj Keletnek:

— A zsidó ifjusági élet Palesztinában elég magas fokon áll, habár az utóbbi idők gazdasági válsága következtében e téren is hanyatlás állott be. Az ifjuság tulnyomórészen a cserkészek kötelékébe tartozik. A cserkészet szervezete angol és nem német mintára épült fel s a vezetők nemzetközi viszonylatban is mintacserkészeknek mondhatók. Legtöbbjük ugyanis részben már tagjai voltak valamelyik zsidó cserkésztételnek: a „Hassomér“-nak, vagy a „Somér Hacair“-nak. A palesztinai sómérok az angliai cserkészek szervezetével állandó intenzív összeköttetésben, mely évenként egy-egy vezetőt szokott Palesztinába küldeni két-három hétre, hogy továbbképezzék az ottani vezetőket.

Cserkészet és turisztika

— Zsidó cserkészet egyelőre csak a három legnagyobb zsidó városban, Jeruzsálemben, Haifában és Tel-Avivban van. Most azonban akció indult, hogy minden nagyobb iskolában, ahol a tanítók is képzett cserkészek, megalakítsák a cserkészcsoportokat. A már meglévő csapatok külön fiú- és leánycsoportokra oszlanak, melyek azonban minden munkát közösen végeznek. Anyagi okokból Haifában az idén stagnált a mozgalom, de ahelyett voltak olyan ifjusági csapatok, amelyek cserkészek módjára önálló táborozásokat rendeztek a Karmelen. Az ilyen vállalkozásokon kívül minden iskola nagyobb kirándulást tett az országban. Így például a tel-avivi Herzl-gimnázium és tanítónőképző több hétig bejárta Galileát, a haifai reáliskola az ország déli részeit és a Holttengert tekintette meg. Ezekben a nagyobb kirándulásokon kívül az iskolák két-háromnapos turákat is rendeztek többször.

— A kirándulások főszereplője pészach és

szelgett az utca közepén, egész sereg gyerek gyűlt össze. Papírszákó a fejükben, fakard a kezükben, hatalmas ostrommal rohanták meg a félelmetes sáncot, melyet nem kisebb lendülettel védelmezett őrsége. Hangos csataüvöltés, püffölés, jajgatás és kacagás harsogva zsvajgott a napsugaras ragyogásban. Jákob az ablakredőny mögött nézte ezt a ragyogó isteni színjátékot. Ugy nézek a szívből jövő nagy egymáspüffölésre, mint ahogyan szomjas vándor tekint forró nyárnapon a messzi tenger felé.

Az ablak mellől többször elsielt, leszaladt a kertbe, hogy valami hasonló játékot kezdjen. Ő is, de mindannyiszor leverten tért vissza, mert a kertben is csak olyan egyedül volt mint a szobában.

Hirtelen egy szerencsés gondolat cikázott át az agyán — és a tervet épen olyan gyorsan tett is követte. A szép nagy macska elnyulva heverészett odakint. Jákob hatalmába kerítette az állatot, a kertben egy asztalra állította, melynek a sáncot kellett jelképezni — és ő maga, az ostromló sereg volt. Hogy a macska el ne szökhesen, az asztalhoz kötötte — ami egy várpáncsnoknál bizonyára dicséretre méltó elővigyázatosság.

Igy aztán naponta heves csaták vivattak és vér folyt, — ha nem is patakokban, — Jákob két kezéből és arcából. Rövid idő múltán a macska annyira belészokott a játékba, hogy amint meglátta az asztalt, cikornyás nyávogással ugrott tetejére és harcivágyó magatartásával ellenfelét szinte kihívni látszott.

Végeredményben azonban Jákob úgy ta-

letőrése ellen irányulnak. De a rekvirálás szót egyszer és mindenkorra ki kell törölniök a közigazgatás szótárából. A háborus viszonyok valamennyire mentették ezt a kényeszereszközt, de nem szentesi tették és még kevésbé szolgálhatnak alapul arra, hogy állandó intézménnyé fejlesszék ki. Kolozsvár közönsége a legnagyobb elkeseredéssel veszi tudomásul a lakáshivatal újbóli felállításának híreit és ezt az elkeseredést csak az enyhítheti némileg, ha az új lakáshivatal valóban egyedüli feladatának a lakászsorsora letérését fogja tekinteni anélkül, hogy bárkit is bárki kedvéért molesztálna vagy az utcára tenne ki.

szuktoth félünnepem van. Olyankor az egész ország hemzseg az amatőr turistáktól, mert ezeken a napokon a legtöbb gyárban és üzletben sem dolgoznak, vagy csak délig és az irodák is hivatalos óráknak csak felét tartják meg, így tehát mindenki ráér, hogy idejét „tűjjul“-ra, kirándulásra, az ország valamelyik részének megismerésére használja fel.

Egyesületi élet

— A cserkészeken kívül más ifjusági egyesületek, Jeruzsálemtől eltekintve, alig vannak az országban. A fővárosban több ifjusági egyesület is működik, melyek „nesef“-eket, társas összejöveteleket, mulatságokat, ünnepélyeket rendeznek, felolvasásokat tartanak és ifjusági lapot adnak ki. Ezek azonban inkább klubok, mint egyesületek és tagjaik: fiúk-lányok egyaránt, tizenégy és husz év közöttiek. Vannak aztán még leányegyesületek, amelyek kizárólag jótékonyssággal foglalkoznak.

— Jelentős gyűjtőintézményei az ifjuságnak a sportegyesületek. Minden nagyobb kolóniának megvan a maga sportklubja, melyben a sportnak ugyszólván minden ágát kultiválják. A nők csak tornáznak és usznak. A tennisz, a felsőbb osztályok sportja, Palesztinában inkább csak az angolokat foglalkoztatja, míg a zsidók más sportágakban élik ki magukat. Jeruzsálemben és Tel-Avivban hét-nyolc sportegylet is van, Haifában kettő. Legerősebb a telavivi. Az iskoláknak is külön csapataik vannak, amelyek szemmel láthatóan fejlődnek a komoly sport felé.

Atletikai verseny

— A sportszeretet ápolására minden évben országos atletikai versenyt rendeznek. Az idei olimpiád szeptember huszonhatodikán zajlott le Jeruzsálemben, melyből a tel-aviviak kerültek ki a nagyobb pontszámmal. A vidéki tornászok közül a petach-tikvahiak szerepeltek szép sikerrel, utánuk következnek a Zichron Jakob-beliek. A győztesek között maga Herbert Sámuel főkörmányzó osztotta szét az érmeiket, amiket a Budapestről elszármazott és

lálta, hogy a küzdelem nem egész becsületes eszközökkel folyik, mert a macska sokkal jobban föl volt fegyverezve mint ő — és hogy az egész háboru tulajdonképpen céltalan és természetellenes, minthogy egyik fél sem bukott el, — sem az ostromló, sem az ostromlott. Talán valami titkos irigység is hozzájárult ehhez, amit a macska ellen érzett, — mert mindig Jákob volt az, aki békét kötött és aki — mindamellett hogy mindennünnen vérzett, — ráadásul még állandóan jó lakomákkal kellett a macskát kiengesztelnie, — ami pedig a békekötések alkalmával minden időben a vesztes hatalom kötelessége szokott lenni. Egyszóval Jákob nem nyugodott addig, míg nagybátyja egy kis tört nem ajándékozott neki — egyik hadi emléket, — és most már imigyen fölfegyverkezve újra megkezdte a hadműveleteket. A macska, — miként hajdanta Hektor, — jól látta, hogy ellenfele ellenáthatatlan fegyver birtokába jutott, — de ezzel mit sem törődve egy mancsalattnyit se hátrált és hősiessé küzdött utolsó csöpp vérig.

Fülöp ur épen abban a pillanatban érkezett a csatatérre, mikor fia a kegyelemdőfést adta meg ellenfele szőrös keblének.

— Mi az? — kiáltott Fülöp ur, — mit csinálsz itten?

Jákob megijedt és hebegve válaszolt:

— Meg akartam nézni, hogy mi van bévül a macskában ...

A megdöbbsent apa sokáig némán állott, majd komoly hangon mondotta:

(Folytatása következik.)

kiterjedt erdő freund Salartett. A sp hogy az atlé végig, akik lött a fővárosz százalékos v alkalomból. a sport Galitól s ott a meg.

— A megkülönböző ujonnan be kolóniában mig egyes b ban, Petach nem élnek magyarázatát ság szociáli különböző f ban a helyz fiainak kile matos lesz, Ammi nyolc Mikvéh Jisz ki az iskolá évig egyszer kán és más elhelyezked

— Ju őstermelő f ben. Minder fiu folytatja inkább szell után nagy iratkoznak kép a közel mig régebbe tanultak. M egyetemeket

— A szülöttekből az új települ Olaszországi mig a lány és kikerülne mintegy ne Palesztina. az ősi föld

Kábel

Crámer dr. r ferencia

(Berlin től.) Németo foglalkoztat egész terület úgy, hogy szerint, idő

Ezt a Crámer min című szakla hálózatall ezernyi hát építési vált A kábelek legfontosabl Crámer dr. p interurbán fedné a fe mennyiségé a kábelvezé tizedrészt költségeinek

Nem hogy „Les et des Télé rint a kábe harmadrésze getés költsé

Cráme egy nemzet összehívását vezetet.

Cráme a legfonto építési mo meg:

1. Lon km.) Ez a

kiterjedt erdélyi rokonsággal is bíró Seelen-
freund Salamon iparművész tervezett és készi-
tett. A sport iránti érdeklődést bizonyítja,
hogy az atlétikai versenyt tízezer ember nézte
végig, akiknek legnagyobb része vidékről özön-
lött a fővárosba s akiknek a kormány ötven-
százalékos vasuti kedvezményt adott ebből az
alkalomból. Legelmaradottabb állapotban van
a sport Galileában, mely távol van a centrum-
tól s ott a kellő anyagi feltételek sincsenek
meg.

Kétféle ifjúság

A kolóniákon kétféle ifjúságot lehet
megkülönböztetni: a régi telepesek fiait és az
újjonnan bevándorlott chalucoakat. Legtöbb
kolóniában a két ifjúság hamar összebarátkozott,
míg egyes helyeken, így például Zichron Jakob-
ban, Petach Tikvahban és Rison-le-Cionban
nem élnek jóviszonyban egymással. Ennek
magyarázatát a bensülött és bevándorolt ifju-
ság szociális felfogása közötti ellentétben és
különböző foglalkozásokban kell keresni. Galileá-
ban a helyzet egészen más, mert a kolónisták
fiainak kilencvenkilenc százaléka szintén gyar-
matos lesz, ha előbb elvégezte a Béth-széfer
Ammi nyolc osztályát és a gazdasági iskolát
Mikveh Jiszraélben. Mint végzett gazda kerül
ki az iskolából 17—18 éves korában és néhány
évig egyszerű munkásként dolgozik apja birtok-
án és más kolóniákon, amíg sikerül önállóan
elhelyezkednie.

Ki a galutba

Judeában már nem olyan népszerű az
ástermelő foglalkozás a kolónista ifjúság köré-
ben. Minden családban rendszerint csak az egyik
fiú folytatja az apja foglalkozását, a többiek
inkább szellemi pályára mennek és érettségi
után nagy hivatalba lépnek, vagy pedig be-
iratkoznak valamelyik külföldi egyetemre. Fő-
képp a közeles béreuthi egyetemet látogatják,
míg a lányok tanítónőkké képezik ki magukat
és kikérülnek a világ minden részébe. Évente
mintegy negyven-ötven héber tanerőt exportál
Palesztina, hogy a galutbéli ifjúságot előkészítse
az ősi földön való nagy munkára.

Kábelhálózat keresztül-kasul Európán

Crámer dr. nagyszabású terve. Nemzetközi kon-
ferencia ül össze a terv megvalósítására

(Berlin, okt. 12. Az Uj Kelet tudósító-
jától.) Németország gazdasági köreit érdekes terv
foglalkoztatja. Arról van szó, hogy Európa
egész területét kábelhálózattal kössék össze
úgy, hogy ez a hálózat, előre elkészített terv
szerint, időről-időre szélesíthető legyen.

Ezt a feladatot, amint azt dr. ing.
Crámer miniszteri tanácsosa a „Das Fernkabel“
című szaklapban kifejti, nem lehet földfeletti
hálózattal megoldani. A földfeletti vezetéket
ezernyi hátránya — villámcsapás, vihar és az
építési változtatások — károsan befolyásolja.
A kábelék javára dönti el a vitát különben a
legfontosabb kérdés is: a költség kérdése.
Crámer dr. példaképpen kimutatja, hogy a berlini
interurbán kábelhálózat építési költségeit bőven
fedné a felső vezetékek felszabadult réz-
mennyiségének értéke. Crámer számítása szerint
a kábelvezeték fentartási költségei csak egy-
tizedrészét teszik ki a felső hálózat fentartási
költségeinek.

Nem utolsó helyen áll az az indok sem,
hogy „Les Annales des Postes, des Télégraphes
et des Téléphones“ című francia szaklap szeri-
nt a kábelbeszélgetés üzemköltségei csak két-
harmadrészét teszik ki a felsővezetékes beszél-
getés költségeinek.

Crámer dr. a fenti indokokra hivatkozva
egy nemzetközi szakértőkből álló konferencia
összehívását sürgeti, amely realizálná a ter-
vezetet.

Crámer javaslata szerint ezek volnának
a legfontosabb kábelvonalak, amelyeknek ki-
építési módzatait a konferencián beszélnék
meg:

1. London—Hamburg—Szt Pétervár (3800
km.) Ez a vonal az északi és keleti tengeri

hajóvonal mögött húzódna és összekötné a je-
lentős kikötőket egymással. 2. London—Berlin—
Konstantinápoly (4300 km.) Angliát és az
északi tenger kikötővárosait kötné össze a
középeurópai államokon keresztül a Balkán-
államokkal és Törökország fővárosával. 3. Lon-
don—Amsterdam—Róma (2000 km.) Londont
Hollandián és Svájcra keresztül kötné össze
Rómával. 4. London—Páris—Madrid (1700
km.) Angol, francia és spanyol kábelvonal. 5.
Frankfurt—Nürnberg—Wien—Budapest (950

km.) A Rajna—Majna—Dunamenti városokat
kötné össze. 6. Páris—Berlin—Varsó (1250
km.) Nyugateurópát Lengyelországgal kötné
össze. 7. Páris—Prága—Lemberg (1400 km.)
Nyugateurópát Délmetországon át Csehszlo-
vákiával és Lengyelországgal kötné össze. 8.
Krisztiania—Hamburg—Wien (1800 km.) Dá-
niát Középeurópával kötné össze. 9. Stockholm—
Berlin—München—Róma (2600 km.) A Skan-
dináv-államokat Középeurópával és Olaszor-
szággal kötné össze. 10. Pótvonal (4200 km.)

Folyóba zuhant a chicagói vonat

A legtöbb utast álmában érte a katasztrófa. Százán a hullámokba fulladtak

(Chicago, október 12. Az Uj Kelet tudósító-
jától.) Borzalmas szerencsétlenség történt a szerdáról
csütörtökre virradó éjszakán Vloemyng állam-
ban. A chicagói—quinoi vonat Casper állomásnál
magas hidról egy megduzzadt folyóba zuhant,
amelynek sodró árja a harminc személykocsiból
álló vonatot teljesen eltemette.

A szerencsétlenség éjjel után néhány perccel
történt, amikor a vonat utasai csaknem valamennyien
aludtak.

Néhányan, akik megmenekültek, elmondják,
hogy hirtelen borzalmas recsegést hallottak és
ugyanabban a pillanatban a vonat a folyóba
zuhant, a víz becsapott az ablakokon és az utasok

közül legtöbben rögtön megfulladtak.

Néhányan, akik közel ültek az ablakhoz és
nem aludtak, kiusztak a folyóba és nagy nehé-
séggel, minthogy az ár rendkívül erős volt, partra
jutottak. Az áldozatok száma meghaladja a százat.
A vonat teljesen elpusztult, a folyónak az alja
sziklás és kavicsos és az eséstől a vagonok szilán-
kokra zúzódtak.

A szerencsétlenségről csak a hajnali órákban
értesültek a közeli hatóságok. Amikor a katasz-
trófa színhelyére érkeztek, már nyoma sem volt a
hidnak, csupán a szélső vaszerendák látszóttak. A
katasztrófa híre mindenütt nagy megdöbbenést
keltett.

Döntés előtt

a kormány átszervezésének kérdése

Minisztertanács előtt a trónbeszéd. Három új miniszter. Vaitolanu megy

(Bukarest, okt. 12. Az Uj Kelet munkatár-
sától.) A kormány tagjai ellen tervezett merénylet
néhány napra elterelte a figyelmet a kormányvál-
ságról, mely még a szombati nap folyamán megol-
dáshoz jut. A komplot felfedezése egyáltalán nem
változtatott a kormány ama tagjainak helyzetén,
akikkel Bratianu nem akar többé együttműködni.

Kik távoznak? És kik jönnek? — ezek a
kérdések foglalkoztatják a bukaresti politikai kör-
öket, anélkül, hogy bárki is választ tudna ezekre
a kérdésekre adni, — kivéve persze Jonel Bratianu,
aki azonban mélyen hallgat. Általában három tárca
cseréjéről beszélnek. Bizonyosra veszik Vaitolanu
távozását, akinek helyzetén az az erély se segített,
mellyel az összeesküvés kérdését kezeli. Az utóbbi
napokban Constantinescu, Vaitolanu tábornok, C.
Banu, Florescu és Mosoiu tábornok, miniszterek
jelentek meg Bratianunál kihallgatásra s ezek
közül kerülnek ki — a távozó miniszterek.

Politikai körökben biztosra veszik, hogy a
hivatalos lap szombati számában jelenik meg a

királyi kézirat a miniszteri felmentésekről és új
megbízásokról.

Tegnap délután öt órakor minisztertanács
volt Bratianu Jonel miniszterelnök elnökletével.
A miniszterelnök felolvasta a trónbeszédet, melyet
a parlament megnyitása alkalmával fognak mondani.
A trónbeszéd az őszi ülészakon letárgyalásra
kerülő törvényjavaslatokat sorolja fel. E törvény-
javaslatok között van a hadsereg reorganizációjára,
a közvetett adókra, a munkástörvényre, a biztosító
törvényre, az egyesített büntetőjogra vonatkozó
törvénytervezet. Bennefoglaltatik még azonkívül az
országutak renoválására vonatkozó tervezet és az
új iskolatörvény is.

Florescu igazságügyminiszter részletesen be-
számol az összeesküvés ügyében lefolytatott viz-
gálatról és felhatalmazták őt arra, hogy a mai
napon a sajtó részére megfelelő kommuniké adjon
ki. A minisztertanács után a miniszterelnök és
Duca Cotrocenibe utaztak, hogy átadják a király-
nak a trónbeszédet.

Nagynémetek harca a szociáldemokrácia ellen

A német nemzeti munkásszövetség felhívása a szakszervezetek ellen

(Berlin, október 12. Az Uj Kelet tudósító-
jától.) A német nagytöke döntő harca

készül a szociálisták ellen, hogy ezáltal végleg
megvesse uralmát a német földön. Stinnes a
franciákhoz fordult, hogy francia katonák
fegyvereivel semmisítse meg a német köztársaság
szociális vívmányait. Azokban a legfeudális-
sabb francia lapok is elutasították, hogy francia
fegyverek segítségével nyomják el Stinnesék a
német munkást. E balsiker után Stinnesék az
országban belül igyekeznek letörni a német demok-
ráciát, hogy ezáltal új rabszolgatartók lehessenek.
Nem a monarchia vagy a köztársaság a lényeg,
hanem azok a szociális vívmányok,
melyek szabad emberré tették a német mun-
kást, ami természetesen nem fedi Stinnes nagyra-
törő vágyait.

Ez a harc úgy a nagynémetek, mint a
szociálisták körében belső ellentétekre vezetett.
Stinnes vezérgazgatójával, Minouxval külön-
bözött össze, úgy hogy a Stinnes-vállalatok
vezérgazgatója ott is hagyta Stinneset. Viszont
a szociáldemokrata pártban is súlyos válság
állott be. A német szociáldemokrata párt ber-
lini körzeti ülésén Hilferding volt pénzügy-
miniszter mondott beszédet.

A szociáldemokrácia — mondotta Hil-
ferding — bölcsességének végére jutott.

Ez a kijelentés óriási lármát váltott ki,
úgy hogy Hilferding az asztalra csapott és
megából kikelve kiáltotta:

— Azt követelem, hogy beszélhessek,
skandalum, ahogy viselkednek. Sajtónk vissza-
felé fejlődik. Mindenütt az látható, hogy a
szociáldemokrácia szétverődik. Nincs olyan
nagyobb ország, amelyben a szociáldemokrata

párt erős lenne. Az ellenforradalom napról-
napra előbbre tör és én nem tudom, hogy fel-
lehet-e tartóztatni. Egyáltalán nem tudom, hogy
vajjon négy, vagy nyolc hét múlva tarthatunk-e
még szocialista gyűléseket és lesz-e majd
sajtónk?

A nagynémet pártok természetesen fel-
akarják használni a szociáldemokrata pártnak
ezt a belső válságát és a német nemzeti mun-
kások nevében felhívással fordultak a német
munkásokhoz. Ebben a felhívásban többek
között a következőket írja:

— A szociáldemokrácia már másodszor ak-
názza alá a német nép ellenállását és ezzel teljesen
kiszolgáltatott bennünket a franciák önkényének.
A marxisták internacionális és pacifista világnéze-
tük folytán nem is cselekedhetek másképp, a jö-
vőben sem várhatunk tőlük egyebet. Most a szo-
cialista miniszterek és elsősorban Hilferding, tehe-
tetlenségük folytán kiváltak a kormányból. Meg-
kell akadályoznunk, hogy még egyszer bármilyen
kormány tagjai lehessenek. Németország mai nyo-
morúságából csak úgy szabadulhat meg, ha legyőzi
a marxizmust. A marxizmustól való megszabadulás
fog bennünket megszabadítani a franciák rabszolgá-
igájától is. Ezt a szabadságharcot elsősorban a né-
met munkásszervezeteknek kell megvívniuk. Az igazi
munkásérdekek azt kívánják, hogy felvegyük a har-
cot a szociáldemokráciával és ezt könyörtelenül
végső győzelemig folytassuk.

A felhívás végül is azzal a kéréssel fordul
a német munkássághoz, hogy szervezzenek egy ala-
pot a marxizmus elleni küzdelemre. Természetesen
ezt az alapot a nagynémet párt kezelné.

A nagynémetek felhívása, ha célját nem is
éri el, mindenesetre azzal az eredménnyel járt, hogy

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
 Országában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (București, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

A vörös kakas legendája

Az ég bibormezeje meghasadt a messi keletén, a felkelő nap vörösen izzó arca lenézett a tarka földre. Vörös pipacsok nyitak a földi mezőn és pirosló foltjaik felértek a tarnowi hegyek lábáig, ahol megjuhászodva terült el Belnakow. Szalmatetős apró faházai félve lapultak meg a pipacsfoltos tarka mezők szegélyén. Nagyon kicsi talu volt Belnakow, egy zsinagógával, egy másik fatornyos istenházával meg százhusz apró szalmafödélessel.

A zsinagóga után a második ház volt a rabbi háza. Ott laktak mind a belnakowi rabbik, amióta csak zsidóról tudtak e tájon. És minden rabbinak arva Belnakowban volt egy vörös kakasa. Lompos csunya, nagy vörös kakas kicsi Belnakowban. Jehuda ben Avrom volt éppen a rabbi. Nyolcvan-éves görnyedt öreg ember. Ebédnél ült egyszer, amikor lélekszakadva rontott be hozzá sánta Gelb, a samesz.

— Baj van, nagy baj van, felbították az embereket ellenünk! — kiáltotta.

Jehuda ben Avrom vékony ujjait végigbuzta teher szakállán.

— Nem lesz semmi baj, amíg udvaromon van a vörös kakas, apám kedves állatja — szolt a rabbi és nyugodtan megebédelt.

Másnap fekete hejnalra ébredt Belnakow zsidó népe. Emberek jöttek idegen vidékről, kaszával, kapával. Sorra járták a zsidók házat és raboltak. És amikor már déli verőn süttött a nap, esend volt, iszonyu nagy esend. Este azután az emberek félgujtották a falut. Fűrgő szelek röpültek a tűzel és rövid percek múlva Belnakow, mint óriási égő áldozat, kék füstököt tömjénezett az égbe. Csak Jehuda ben Avrom csunya, lompos vörös kakasa szaládgált az égő házak közt és el-elveszett a pirosan lobogó lángok alatt. Azután kifutott a pipacsos tarka mezőkre és elveszett a tarnowi hegyek lábánál. És kivesszett a hit a vörös kakasban a belnakowi zsidók szívéből. És a kakas elfutott a lankás hegyek alatt, amikor égi pályáján nyugovóra tért a nap. (k. s.)

— Az oktatószemélyzet fizetését az 1916. évi fizetések huszszorosára emelik fel. Bukarestből jelentik: Az oktatószemélyzet fizetés-rendezésére kiküldött bizottság tegnap délután a közoktatásügyi minisztériumban értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a tanítók és tanárok fizetését az 1916. évi fizetések huszszorosára emelik, az iparügyi minisztérium drágasági indextáblázata értelmében.

— Kommunista kémszolgálatlalt gyanusított tiszteket tartóztattak le Szebenben. Bukarestből jelentik: A „Dimineata” szebeni jelentés nyomán közli, hogy ott letartóztattak két román hadseregbeli száz tiszteket, kikről beigazolást nyert, hogy kémszolgálatot teljesítettek a németországi és oroszországi kommunisták részére. A letartóztatott tiszteket beismer-ték a vádat. Ujabb letartóztatások várhatók.

— Betörőszervezetet lepleztek le Aradon. Aradról jelentik: Veszedelmes bünszövetkezetet lepleztek le az aradi rendőrség. A bünszövetkezet, mint a nyomozás megállapította, évek óta foszto-gatja az állomáson lévő vagonokat s millió-óra rugó kárt okozott ezzel a vasutnak. Még májusban történt, hogy Protopopescu-u. 25. sz. alól ismeretlen tettesek harmincezer lejt kivevő ruhanevet, fehérneműt és pénzt loptak el. A rendőrségi nyomozás annak idején megállapította, hogy a betörést több tagból álló betörőbanda követte el, amelynek két tagja az ablakon keresztül hatolt be a lakásba, a többiek pedig kint őrködtek. Kedden délelőtt aztán a rendőrség letartóztatott egy Orosz Lajos nevű fiatalembert, aki az ósckapiacon olyan párnákat akart eladni, amelyekről az ügyeletes de-tek-tív megállapította, hogy Protopopescu-u. 25. sz. alól vannak. Oroszt letartóztatták. A pénzt és érté-keket cinkosai vitték el. Cinkosait, Grávletye Györgyöt és Orosz Jánost is letartóztatták.

Londonba kerülnek a Resica-részvények

Románia legnagyobb angol hitelüzije Bukarestbe érkezett és résztvesz a vas-utak villamosításában

(Bukarest, okt. 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Argus” szerint tegnap Bukarestbe érkezett Wickers, az ismert angol bankár, kinek tudvalevőleg nagy érdekeltége van a Resica-műveknél. Wickers ideutazásának célja, hogy beváltsa mintegy 30.000 részvényét

az ujonnan kibocsátott Resica-részvényekre. Wickersnek személyesen kellett ebben az ügyben lejönni, mert a részvények kicserélését

végző bizottság egyizben már megtagadta részvényeinek becserélését.

Allítólag idejövetele azzal is összefüggésben van, hogy a Wickers-csoport tevékenyebb részt akar venni a vasutak elektrizálásában

és más nagyobb munkálatoknál. A lap szerint valószínűleg tárgyalásokat kezd illetékes körökkel Romániának adandó kölcsön ügyében.

Hitler Szászország ellen vonul

A franciák még nem tárgyalnak a németekkel. Betiltották a „Deutsche Zeitung”-ot. Oráról-órára emelkedik a drágaság Berlinben. Egy tojás: negyvenöt-millió márka

(Mainz, október 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hitler a legközelebbi napokban harmincezer felfegyverzett emberrel Szászország és Thüringia ellen akar vonulni, hogy letörje az ottani munkásmozgalmat.

Berlin, október 12. A drágaság fokozódik. A tojás darabja negyvenötmillió, egy font vaj hárommilliárd. (Jellemző, hogy egy három órával ezelőtt keltezett távirat szerint a vaj még csak egymilliórd márka volt.) A husárok kétszáz-háromszázmillió között váltakoznak.

A hivatalos Wolf-ügynökség jelenti, hogy a belga kormánytól még nem érkezett válasz a német jegyzékre, melyben a közvetlen tárgyalások

megkezdését javasolják. Ezzel szemben a francia kormány berlini meghatalmazott minisztere ma megjelent a kormányelnöknel és átadta Poincaré válaszigyzékét, mely szerint a francia kormány véleménye az, hogy először a helyi hatóságok kell hogy befejezzék tárgyalásaikat a német nagypa-rosokkal és a munkássággal. A német kormányvaló tárgyalások csak is a passziv rezisztencia teljes beszüntetése után kezdhetik meg. A német kormány Poincaré válaszigyzékét még a mai nap folyamán tárgyalás alá veszi.

A kormány betiltotta a „Deutsche Zeitung” megjelenését, mert a valóságnak nem megfelelőt hirtelleg izgatta a közvéleményt.

— Haller István bankot alapít. Budapestről jelentik: Haller István, aki most ünnepli huszéves politikai pályafutását, bankot alapított. Az új bank neve Holland-Magyar Bank, helyiségei pedig a Katolikus Népszövetség Ferenciek-téri helyiségében vannak. A bank százmillió alaptőkével kezdi meg működését, amelyet a cégbejegyzés után háromszázmillióra akarnak felemelni. Az igazgatóság között vannak többek közt Szabó József és Mátéffy Viktor keresztényszocialista nemzetgyűlési képviselők is.

— N. Tessitori Nóra estélye. Érdekesnek ígérkező eseménye lesz Kolozsvárnak: N. Tessitori Nóra október tizenegyedikéi ezidei első estélye. Az estély keretében huszonkét erdélyi költőt mutat be: Aprily Lajos, Bárd Oszkár, Bartalis János, Berde Mária, Draskóczy Ilma, Endre Károly, Fintá Zoltán, Győri Ernő, Jákegy Aladár, Kádár Imre, Ligeti Ernő, Nagy Emma, Paál Árpád, Pap József, Reményik Sándor, Szabó Jenő, Szabolcska Mihály, Szentimrei Jenő, Szombati-Szabó István, Tabéry Géza, Tompa László és Walter Gyula költeményeit. Misorának összeállításánál arra törekedett a művésznő, hogy estélyén az erdélyi lélek színei bontakozzanak ki. Az estélyen egy kiváló erdélyi művész fog bevezetőelőadást mondani. Az estélyt a Vármegyeháza nagytermében fogja megtartani a művésznő.

— Házasság. Weisz Valériát Eperjesről eljegyezte Grosz Pál cipőkereskedő Satu-Mare.

— Uj utakon. Ezzel a címmel jelenik meg a közeli napokban Erdélyi Kálmánnak, az ismert fiatal szociológusnak és publicistának az „Erdélyi Népszava” volt szerkesztőjének érdekes társadalom-tudományi könyve, amelyben új szempontokból foglalkozik Marx-szal, Lassaleval, Jaurésval, ismer-teti a romániai munkásmozgalmat és még néhány más tanulmányt közöl. Erdélyi Kálmán könyve a szociológiai irodalom komoly nyereségét jelenti.

— Megvámoltak egy preparált emberi lépet. Szatmárról jelentik: Lükő Béla dr., a szatmári közkórház igazgató-főorvosa orvosi kongresszusra utazott Budapestre. Magával vitt egy érdekes betegségi tüneteket felmutató emberi lépet, melyet röviddel ezelőtt egy tizennyolcéves leányból operált ki. A lép gondosan volt operálva és légmentesen egy marhahólyagba volt bevonva. Nehogy a határnál a vámvizsgáló hatóság a gondosan lezárt lépet bontogassa, igazoló irást kért és kapott szatmári vámhivatalfőnökétől. A határnál azonban a meglepetés nem maradt el. A vámvizsgálók gondos vizsgálat után megtalálták a bevont marhahólyagot és érdeklődni kezdtek annak tartalma iránt. Lükő dr. megmagyarázta, hogy emberi lépet víz s felmutatta az igazoló irást. Nem használt semmit. A vámosok kutatni kezdtek a vámtörvényben paragrafus után. S találtak is egyet, mely kimondja, hogy nyershus vámmilleték alá esik, fött vagy sültus azonban nem. Faggatni kezdték Lükő Bélát, vajjon a hólyagba varrt lép fött, sült vagy nyers hus? Mosolyogva magyarázta a főorvos

hogy az emberi lépet se nem főzik, se nem sűtik, legfeljebb preparálják. Hiába való volt a magyarázat. A vámvizsgáló nyershusnak minősítette a preparált emberi lépet s kiróttá rá a törvényes illetéket.

— Szélahamosság — a trónörökös nevében. A Kolozsvár szomszédságában lévő Egere-sen szerdán megjelent egy feltűnően elegáns tengerészfőhadnagy. Egyenesen a csendőrlak-tanyára ment, ahol Marinescu Juon főhadnagy-nak mutatkozott be és azt mondta, „a trónörökös megbízásából jött Egeresre. Ofensége ugyanis meg fogja látogatni az egereseiket és őt bizta meg, hogy a fogadtatást előkészítse. A csendőrpáncsnok nem mert kételkedni az elegáns tengerésztiszt szavaiban, aki szigorú hangon parancsokat adott ki s magához ren-delte Steiger József községi jegyzőt, hogy készítsék elő a királyi vendég fogadtatását. Az imponáló megjelenésű tisztnek mindenki kész-séggel engedelmességet s rövid idő alatt egész Egeresen elterjedt a hír, hogy a trónörökös Egeresre jön. Marinescu főhadnagyot tisztelet-teljes falusiak követték, akik úgy tekintettek rá, mint valami emberfeletti lényre. Az első napon Marinescu viselkedése nem volt gyanus a hatóságok emberei előtt. Megállapi-totta a fogadtatás programját s diszkapu fel-állítására és bandériumok szervezésére adott ki utasítást. Csütörtökön azonban már kezdett különösen viselkedni. Végigjárta az egeresi korcsmákat, mindenütt szabálytalanságokat talált s elrendelte, hogy 100—1000 lejig terjedő pénzbüntetések fizessenek kezéhez. Ez már gyanus lett Steiger József községi jegyző előtt. A jegyző telefonon érdeklődött a kolozsvári hatóságoknál s megtudta, hogy Károly trón-örökös nem jön Egeresre. Steiger utasítására az egeresi csendőrség még tegnap este letartóztatta az ál-hadsegédet, aki felháborodottan tiltako-zott a letartóztatás ellen. Iratait kérték, amelyekkel persze Marinescu nem rendelke-zett. A kolozsvári rendőrség emberei még a mai nap folyamán kiutaztak Egeresre, hogy megállapítsák a vakmerő szélahamos személy-azonosságát.

— Orvosok telefonsztrájkja Budapesten. A budapesti telefon igazgatósága a telefon díját évi egymillió koronára emelte fel. A budapesti orvosok tarifaengedélyt kértek azzal az indok-lással, hogy telefonjaik közérdeket szolgálnak. A kedvezményes telefont nem akarták számukra megadni, mire kétnapos tüntető sztrájkba kezdtek és semmiféle telefonhívásra nem jelentkeztek. A sztrájk sikerrel járt, mert a telefonigazgatóság a kért kedvezményt végül is megadta.

* Anca Sándor könyvkereskedő kiadásában egy praktikus és hiányt pótló füzet jelent meg Kolozsvár város utcáinak új és régi elnevezésével. Ára csak 6 lej, kapható a kiadónál, minden könyvkereskedésben és a trafikokban. 1

KÖZGAZDASÁG

Állami részeseidést hoz az új bányatörvény. Bukarestből jelentik: A hétfőn kezdődő parlamenti ülészakban elsősorban a gazdasági törvényjavaslatokat akarja letárgyalatni a kormány. A javaslatok között az új bányatörvény is tárgyalásra kerül. A bányatörvény az új alkotmány szellemében készül és az állami területeken levő kutatást és a feltárt állami petróleumforrások kihasználását is szabályozni fogja. Az új bányatörvény az állami petróleumterületeket az országban levő vállalatoknak fogja engedélyezni, de más tökecsoporthoz is részt vehetnek az állami források kihasználásában. Az engedélyezés ellenében a vállalatoknak bizonyos mennyiségű részvényt kell az államnak átadni. A részvényátengedéssel az állam nemcsak a nyereségrészesedést, hanem az illető vállalatok vezetésében való részvételt is biztosítani akarja magának. Mihelyt a parlament az új bányatörvényt megszavazza, a kormány megkezdí a koncessziós tárgyalásokat az egyes petróleumvállalatokkal. A tárgyalások eredményét, illetve az állami területek engedélyezését külön törvénnyel fogják ratifikálni. A kormány kötelezni fogja a vállalatokat, hogy nagyszegű képzéssel ellátottak legyenek a később esedékessé váló fizetéseikre.

Felemelték a gyümölcs vámdíját. Szatmárról jelentik: Váratlan meglepetésként érte a szatmármegyei gyümölcstermelőket, hogy a legfőbb exportbizottság hat lej vámot vetett ki az alma kilójára. Ez az intézkedés szinte lehetetlenné teszi a gyümölcs kivitelét, ami a vidék egyik legfőbb jövedelme, különösen Nagybányának, amely egyedül látta el a németországi konzervgyárakat. Tavaly előtt még vámentes volt a gyümölcs, melyre az elmúlt évben egy lej vámot róttak ki, de a most fel-emelt tarifa megbénítja a gyümölcstermelést. A gyenge termés miatt amugyis drága gyümölcs ilyen magas vám mellett elveszti a versenyképességét.

Szilárdulnak az új borárak. Aradról jelentik: Az idei szőlőtermés úgy mennyiségben, mint minőségben túlhaladja a tavalyit. Az árak még nem alakultak ki. A must ára három és öt lej között váltakozik, de mindenki vár az eladással, mert az élénk kereslet okvetlen emelni fogja az árakat. Hasonló jelentések jönnek Szatmárról, ahol pár napig két és három lejért adták a must literjét, de az új bor ára állandóan emelkedik s ma már öt lejt fizetnek érte. Az árak adó nélkül értendők.

Országos vásár és állatkiállítás Máramaroszigeten. Máramaroszigetről jelentik: A megyei állattenyésztési bizottság elhatározta, hogy október 22-én országos vásárral kapcsolatban tenyészállat-kiállítást rendez. A kiállításon csak fajtisza algaui szarvasmarhák vehetnek részt. A díjak ezer és kétezerhatszáz lej között mozognak.

Fuzionálnak a bányászati nagybankok. Temesvárról jelentik: Szenzációs bankfuzió híre foglalkoztatja ma a Bányászati közgazdasági köreit. Arról van szó, hogy Temesvár és a Bányászati egyik legtekintélyesebb és legrégebb pénzintézete, a száz éve fennálló Temesvári Első Takarékpénztár és a Sváb Központi Bank között tárgyalások indultak meg a két intézeti fuziójáról. Nem kevésbé érdekes tuziós hírt jelentenek Aradról. Értesülésünk szerint Feder Gyula, az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója néhány nap óta Budapesten tartózkodik, hol az Arad—Csanádi Takarékpénztár főrészvényeseivel folytat tárgyalásokat. Arról van szó, hogy a két aradi bank a legközelebbi időben fuzionáljon. Eleinte úgy tervezték, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjával fog egyesülni az Aradmegyei Takarékpénztár. Ebben az ügyben a tárgyalások azonban nem vezettek eredményre.

Erdélyi furnérgyárat létesít a Slavonia. Budapestről jelentik: A közeljövőben ismét egy nagy speciális gyárral fog Erdély nagyipara szaporodni. A Slavonia Faipar Rt. nagyszabású furnérgyárat szándékszik Erdélyben létesíteni.

SPORT

A kolozsvári válogatott csapat. A labdarúgószövetség válogató bizottsága a vasárnap délután csütörtök délután trialmérkőzést tartott. Bár egyes posztok játékosai nem jelentek meg, a triál megtartása mégis helyén való volt, mert tiszta képet adott arról, kik azok a játékosok, akik a megfelelő szerepet betölthetik. Így Bornsteinnak, a Haggibbor kitűnő csatárának feltétlen helye van a válogatott csapatban. Bornstein semmit sem veszített tavaszi kitűnő formájából, sőt önző játékaról is leszokott. A balszélső helyére Cipcegan mutatott jó formát a triálon. A középfedezet szerepét Leitner fogja betölteni, bár Végh és dr. Hirsch próbálkoztak meg e hely betöltésével. A válogatott csapat még nincs összeállítva, valószínű azonban, hogy a következő együttes fog vasárnap játszani: Szatmári, dr. Hirsch, Krieshoffer, Fazekas, Leitner, Jakobi Barabás, Bornstein, Rakitovszky, Guga, Cipcegan. Ez a csapat a legjobb esélyekkel veheti fel a küzdelmet.

A prágai Haggibbor, mely egyike Csehszlovákia legrégebb zsidó csapatának, a közeljövőben ünnepli meg tízéves fennállását. A kitűnő egyesület nagyszabású ünnepségeket fog rendezni a jubileum alkalmából.

A budapesti FTC vasárnap Bécsben vendégszerepelt. Ellenfele a kiváló Amateur lesz.

Bécsben vasárnap a következő bajnoki mérkőzések kerülnek lebonyolításra: Rapid—Wacker, Wienna—WSC, Hakoah—WAF, Hertha—Ostmarkt, Simmering—Slován.

A brünni Makkabea, bár legjobb játékosait nélkülözte, a kiváló prágai DFC ellen 2:2 (2:0) arányban játszott a prágaiak nagy meglepetésére.

A Haggibbor összes futballjátékosai szombaton este 8 órakor, a Ferenc József-ut 48. szám alatt lévő klubhelyiségben fontos értekezletre jelenjenek meg.

A Haggibbor vezetősége felhívja az első, második és ifjúsági csapat összes játékosait, hogy fényképeiket október 14-ig az öt évre szóló vasuti igazolványok megszerzése céljából feltétlenül nyújtsák be a vezetőséghez.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Othello második szereposztásában. Várokozás felüli telt ház nézte végig a kolozsvári Magyar Színházban Othello második előadását. A második előadást részben új szereposztással játszották végig és a műértő közönségnek alkalma nyílt az egyes szereplők színészi felfogása és képessége között összehasonlításokat tenni. Jágót Mihályffy László, Desdemona-t a színház legfiatalabb tagja, Könyves-Tóth Erzsébet adta. Othello szerepét most is Táray játszotta, mégis mindenekelőtt őrla kell megemlékezni. Ha az első előadás Forgács Jágójának jegyében folyt le, most a színpadot és az egész drámát Táray Othellója uralta. Férfiasabb, fejedelmibb volt hangban és mozdulatokban egyaránt, mint az első előadásban. Ha a végjelenetben is megtartotta volna ezt az othelloi erőt, akkor bizvást el lehetett volna mondani, hogy tökéletes Othellót adott. Jágót, a csupa-ész és csupa-gonoszság-embert Mihályffy játszotta. Forgács alakításában azt hibáztattuk, hogy olyan Jágót adott, aki csupa intelligencia, csupa éles megfigyelés, de Jágó ösztönös gonoszságát nem tudta eléggé kiérzékelteni. Mihályffy Jágója az ellenkező véglet volt. Csupa gonoszság — és semmi intelligencia. Egyé kellene olvasztani Forgács és Mihályffy Jágóját, hogy valóban azt kapjuk, amit Shakespeare elgondolt. Hogy Forgács Jágója mégis nagyobb hatással volt mint Mihályffyé, az bizonyára azért van, mert az intelligencia mindig jobban meg tud kapni, mint a vak gonoszság megjárása. Desdemona szerepében Könyves-Tóth Erzsébet jóval felülmulta azt, amit elvártunk tőle. Szép Desdemona volt és voltak nagyon őszinte, megkapó jelenetei. Természetes, hogy a teladát nagyságával ő se tudott teljes sikerrel megbirkózni, de egészen fiatal színész léte bámulatosan sokat adott. Szépen csengő hangjának még nem tud tökéletesen ura lenni, de utolsó és legnagyobb jelenetében, az szomorufüzdalban és dialógusban olyan kvalitásokat árujt el, amelyek nagy jövőre engednek következtetni. A többi szereplők a régiak voltak. (g.)

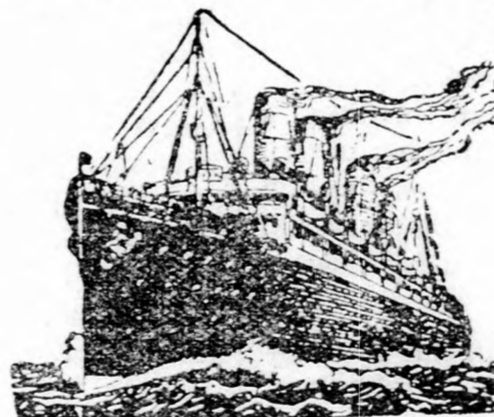
Heti műsor

Szombat délután 3 órakor: Az a huncut kéményseprő. Gyermekelekedés olcsó helyárrakkal. Sarkadi Aladár fellépésével. Sorozatszám 70. Szombat este fél 8 órakor: Levendula. Operett-repriz. Új szereposztással: Kolbayval, Zöldhelyivel, Neményivel, Tolnayval, Bányásszal.

NORDDEUTSCHER-LLOYD ★ F. MISSLER

Rador 384

Bréma-Amerika

Bréma-Amerika

Az utazást teljesen újjáépített hajóinkkal tesszük lehetővé, melyeken a harmadosztály is elegánsan berendezett kabinokból áll 2 és 4 személy számára. Elsőrangú német konyha. — A hajókon magyarul és németül beszélnek. Díjtalan tájékoztatás!

A NORDDEUTSCHER-LLOYD nagyromániai vezérképviselője:

Bucuresti, Calea Grivitei 130.

Bejárat a Pelian-utca sarkán [Bratu-szálloda alatt] és ennek fiókjai:

Oradea-Mare, Bulevardul Regele Ferdinand 7.

Telefonszámok: 8—26, 9—88 [A hivatalos jegyirodában] Tel. Sürgőnycim: Menetjegyiroda

Ugyanott vasuti jegyek kiadása úgy a bel-, mint a külföldre.

Timisoara

„Korona Szálloda”, a vasutal szemből

Minden felvilágosítás díjtalan

Cernăuți

Kochanovskig. 3., Botinianeau-házban

**Gecsemők, kisgyermek-
ideális ápolószere a**

Höfer-féle gyermek hintőpor és Höfer-féle gyermek-crém!

Flegler Gy. Cluj

Műipari festő és tapétázó vállalat. Legmodernebb szobafestés, zománccfényezés és mázolás

Legujabb tapéták! Féregirtás!

**Gyermek-
kabátok 800
lejtől, boák
900 lejtől
feljebb**

Izrael Dezső szücsáruháza

Cluj, Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35

Legujabb szőrmemodellek raktáron!

**Szőrmék
átalakítása
és festése
a legjutányo-
sabb árban**

Manom

Premier
Sorozats
Szombat este
Ujdonsá
játékava
Vasárnap dél
Aladár
Sorozats

A prem
tartja f

MO

Egyete
Themis. A
szerelmi drá
nagyszerű I
tárgyu dráma
föltött.

Uránia
Sámson az
öt felvonásba
Sámson az
mutatványok

Apolló
Dráma a
filmdráma ö
színészdráma

Előadá
Figyel
mozgóban,
akrobata, L
csütörtök, o

Előké
Mikor a bír
a párisi Cou
sláger mind

Fa

FRA

Közv
Con

Const

Fabre L

Felvilágos

Első E

Telefon inte

Ékszer

Fogász

és forr

Kiengleés

Ca

EGÉSZ

ZONG

K É

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal: Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1. Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. **Telefon 315**

Premierhelyárakkal. Napi bérlet 22. szám. A. Sorozatszám 71.
Szombat este fél 11 órakor: A bátor Salamon. Ujdonság először. Sarkadi Aladár vendégszereplésével. Bérletszűnetben, Premierhelyárakkal.
Vasárnap délután 3 órakor: Szerencsetánc. Sarkadi Aladár fellépésével. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 73.

A premierbérlet jegyeit hétfő déli 12 óráig tartja fenn a pénztár. Sorozatszám 72.

MOZGÓK MŰSORA

Egyetem-mozgó: Szombat, október 13-án: *Themis.* A szív erősebb mint az ész. Hatalmas szerelmi dráma hat felvonásban. Főszerepben a nagyszerű Linda Pini. Rendkívül érdekfeszítő tárgyú dráma. Az örökszerelm diadala a tudomány fölött.

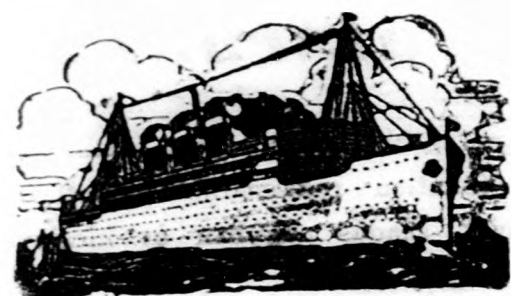
Uránia-mozgó: Szombat, október 13-án: *Sámson az akrobata.* Érdekfeszítő akrobatadráma öt felvonásban. Főszerepben Luciano Albertini, a Sámson az óriás kitalálója. Idegrázó akrobatikai mutatványoktól hemzsegő film.

Apolló-mozgó: Szombat, október 13-án: *Dráma a vörös házban.* Szenzációsan megkapó filmdráma öt felvonásban. A legérdekesebb tárgyú színesdráma.

Előadások kezdete délután 3 óráig.

Figyelem! Két filmszínház! *Themis* az Egyetem-mozgóban, csütörtök, október 11-től. *Sámson az akrobata*, Luciano Albertini, az Uránia-mozgóban, csütörtök, október 11-től.

Előkészületben: *Roger la Honte* vagy *Mikor a bírák tévednek.* Francia filmsoda! Játsszák a párisi Comedie Francaise művészei. Ez a filmszínház mindent ver.

Fabre-Line

FRANCIA HAJÓZASI TÁRSASÁG

Közvetlen vonalak — átszállás nélkül — **Constanța-Newyork** között és tranzit **Kanada** felé.

A „MADONNA” hajó indul október 8-án.

Külön hajójáratok **Constanța-Jaffa-Marseille** között.

A „BRAGA” gőzös indul október 6-án.

Információk és jegyek kaphatók: **Fabre Line Bukarest, Pasagiul Comoedia**

Felvilágosítást nyújt még: **Reclama Cluj, A. Iancu 3.**

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgőnc: Juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászatl arany * Arany, ezüst és
és forrasztó " * platinabováltás!

Kienzle és Schwarzwaldi órák képviselője, gyári lerakata

Csak viszontelárusítóknak!

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

Románia legnagyobb textilgyára Arad

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

ROTTMANN KAROLY ÉS TÁRSAI R.-T.

TIMIȘOARA—TEMESVÁR

KIRALYI UDVARI SZÁLLITÓK

GYÜMÖLCSPÁLINKA TER-
MELÉS, BORNAGYKERESKE-
DÉS, SZESZSZABADRAKTÁR
SZESZDENATURÁLÓTELEP. 1364

RUM ÉS LIKÓRGYÁR
COGNAC FŐZDE

Telefon: 10—25.

Sürgőncim: Mártonffypelz

Mártonffy Testvérek szücsök

szücsáruháza Cluj, Piața Unirii 20.

Legujabb szörmemodellek állandóan raktáron!

Sportkabátok 2—3000 Lejtől feljebb.

Állandó szörmekiállítás!

Mindennemű prémbőrök, feldolgozott szörmeárúk nagyban és kicsinyben.

Engros

Endetail

Szombaton, október 13-án nyílik meg

a Gyilkos jegy és hírlapirodája

Kolozsváron a Strada Matei (Mátyás király-utca) 2. szám alatt

Színházi-, kabaré- és sportjegyek elővételezése, zeneművek, szenzációs könyvujdonságok, írószerek árusítása, állandó képiállítás, hangversenyrendezés, fordítás, sokszorosítás stb. stb.

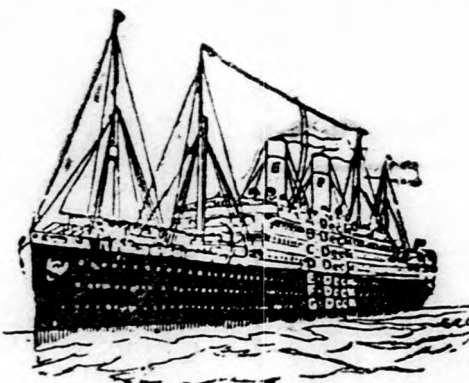
BYRON STEAMSHIP COMPANY LTD. LONDON

M. Embiricos & Co.

BUCUREȘTI, STRADA PARIS No. 1.

Constanța direct New-York

A legnagyobb tengerentuli luxuszöszökökkel, amelyek Constanța kikötőből indulnak Konstantinápoly, Pireu és Palermo érintésével direct New-Yorkba.

Átszállás, vesztégzár nélkül. Az utazás tartama 16 nap. Az utazás vonalainkon a legelőnyösebb, 50%-kal olcsóbb és lejjben fizetendő.

Értesítés:

Értesítés:

„Constantinople” gyorsgőzös indul november 5-én

Kajütők, jegyek fenntartása, valamint bármely információ végett forduljon központi irodánkhoz.

M. EMBIRICOS & CO., București, Strada Paris No. 1.

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK **★ STERNBERG J. ★** ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

KÉRJEN „FIGARO” CSOKOLÁDÉT

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szóig — 20 lel. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vették át, vidékiek a kívánt címre továbbíttatnak. Erre a címre a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Egy jókarban levő férfi télikabát eladó. Cim Székely, Óvár, Bocskay-utca 9. szám. 6346

Ki fizet legtöbbet aranyért, briliánsért, „Splendid“ ékszerüzlet, Cluj, Str. Barițiu (Malom-u.) 16. 6335

Vidéki nagy banya és fürdővárosban egy női és férfi divatüzlet lakással együtt eladó. Cim a kiadóban. 6345

Kinderfräulein suche kündigt der deutschen Sprache zu meinen ein Jährigen Sohn jüdin bevorzugt. Samuel Salomon Campu-Mihal, Aranyosgyéres. 6351

Aki pénzt akar könnyen keresni, keresse fel Grosz Jenő posztó-, rőfös- és vidáru üzletét Szilágysomlyón. 6370

Több évi gyakorlattal bíró, önálló fatermelő és kereskedő e szakma minden ágában jártas, megfelelő állást keres. Címét „Agilis“ jellegre kér a kiadóba. 6366

Kétszobás butorozott lakás a Majális-utcában, fürdőszobahasználattal, 6 hónapra kiadó. Érdeklődésekre válaszol: Diamand Izsó (Sodronyipar), Calea Victoriei 29. 6365

Vágott és vágatlan tűzifát

vagon, öl- és mázsátételekben, ugyszintén

meszet, cementet, gipszet

legolcsóbban szállít a

CALCIT MŰVEK R.-T.

Cluj, Str. Dragalina (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurban: 11-06

Egy m³ oltott mész 400 lel

CEMENT-IPARI GÉPEK

Cementtöcserepek, beton- és salaktéglák, üreges betonblokkok, padló-, járda- és garitoidlapok gyártására, kézi és erőhajtásra, formák, betoncsövek, kutgyűrűk, lépcsők, vályuk stb. előállítására, közútzók, hengerművek, betonkeverők, la cementfestékek. Te jes asbestcement palagári (Eternit) berendezések. — Betonkeverőgépek

MODERNA

ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS RADIATOR R.-T. BRASSÓ, KIS-UTCA 12. SZÁM

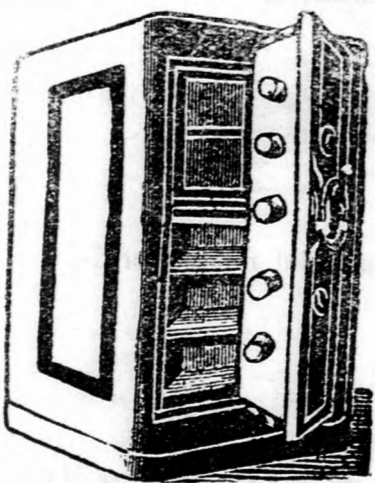
Árlapok, költségvetések és látogatás díjmentesen

Fabrică de case de bani
Geldschrank - Fabrik
Pénzszekrénygyár

JAKABFI & CO.
TIMIȘOARA

Str. Timofei Cip.
(Battyány-utca) 3. szám
Telefon 12-68

Képviseletek Erdély részére kerestetnek

KERESKEDŐK FIGYELMÉBE

Külföldi gyári lerakatok. — Óriási nagy választékban fehéraru, Frenchek, zephirek, Hosenzeugok, férfi szövetek, flanelek stb.

Textil-Import

engros áruház megnyit

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 13 szám.

Rakterületek bérbeadók

Cluji állomáson, két iparvágánnyal bíró, a Nádaspaták és országúttól határolt **kifünő fekvésű ipartelepen**

Felvilágosítást ad Reck szénnagykeresek.

Izabella-utca 5. szám - Telefonszám 130

Kérem

A n. é. vásárlóközönség előnyére

Luca P. Niculescu cluji fiókja a nagyérdemű vásárlóközönség hecses figyelmébe ajánlja, hogy csütörtökön, október hó 11-én

m e g n y i t j a

Luca P. Niculescu

figyelni!

Gal. Regele Ferdinand 7. sz. alatt

ujjonnan épült saját házában ujjonnan berendezett **kézmű divatáruházát**

Ezen alkalommal eladásra kerülnek mindenféle textil, szövet és selyem divatcikkek feltétlen reklámárak mellett, ami kizár minden konkurenciát. Eladás nagyban és kicsinyben

Lloyd 2081

Héber ABC kapható a „Kadima“ kiadóvállalatnál, Cluj

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára

HAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLABAK

S. Eisenstädter
Cluj, Calea Victoriei 2
Szőrmeáruház

Sportkabátok és bundákban nagy választék

Figyelem a pontos címre!

Szénát szállít

préselve, prima minőségűt vagonkételekben a z o n n a l:

Antal István, Brassó
Szentmiklós - utca 1/a.

Kedvező vételalkalom szállítók és fuvarozók részére!

Egy 6 méteres patent párnázott butorkocsis Wegenast-Eislinger-féle gyártmány, egy gép- és kazánszállító kocsis 30.000 kg. teherbíróséggel olcsón eladó. — Közelebbi felvilágosítás Petrácz Gézánál, Oradea-Mare, Strada Gerliczy 14. sz. alatt

Legolcsóbb bevásárlási forrás!!

Óriási nagy választékban fehéraru, Frenchek, zephirek, Hosenze ugok, férfiszövetek, flanelek stb. — Külföldi gyári lerakatok.

Oradea-Mare, Strada Nicolae Iorga (volt Zöldfa-utca) 6.

SZERKESZTŐSÉG
HIVATAL ES N

Cluj, Kolozsvár,
L. Pop (Brassai

Telefon: Szerk
és kiadóhivatal
Zs. N. Sz. —

A kéziratok kiz
szerkesztőségné
zendők. Kézirat
adunk vis

Cluj-Kolozsva

Zsid

Abból az egyik zsidó ve adót akasztotta májában a Ma igazgatósági ül a zsidókérdés. ségeket, amely na magyar nem tartozik. Nem okfejtésbe boos magyar nemze akarjuk vitatn multban igazal szövegezésére: al vári egyetem den megkülön diákok ellen a magyar ügyvéd kozni arra sem pont fajában bözteti a zsidó ravaszul, okos magukat magy vallásu polgárt ról, akiket ma ségü zsidókna disztinkciós ha Valóban vannak kik magukat r és mivel vannak hogy mi, más matikusá ezt a elsőbbégi jog politikai oppo a hivatalos n antiszemita érz ahogy más és szívesen él e

A mi fel nincs is olyan hozzártozásáb mára tudomás kultura erejébe got, azok már nemli folyton kilépett e közd azzal nem szár zsidó galutnak ből, melyhez b szálak egyre v ben és hamar

A Magyar kozás akar len amely ki akar ség testéből az magyarnak val ezt az önvallo ság, tudomásul tényezőnek tek szetes és politi kisebbség erősí akik hozzájuk diktálja a poli körüli vita am mely zsidó vol tehát a fajit változtatna ez nak egy rétege lódott, most a tényezővé tetté séget a maguk ehelyett más közösséget vá kulturájukat.

Ez indivi meggyőződést sen. De az a most örömmel igaz érzésének gyar nemzetisé